

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کسب امتیاز برای عروج معنوی و افزایش شادی در زندگی

مهدی بهادی نژاد*

خلاصه

خداوند جهان را طبق نظامی که خود تدوین فرموده خلق کرده و اداره می کند. در جهان چیزی رخ نمی دهد که طبق این نظام آفرینش نباشد. قسمتی از این نظام آفرینش مربوط به ملت ها و جوامع و قسمتی از آن نیز مربوط به انسان ها می باشد.

خداوند قسمت هایی از نظام آفرینش خود را به پیامبرانش اطلاع داده است. انسان نیز توانسته است از طریق تفکر و تجربه به قسمت هایی از نظام آفرینش پی ببرد و یا از طریق عاری شدن از ردائل اخلاقی و برخورداری از فضایل اخلاقی و ارزشهای انسانی یا از طریق پرهیزگاری و تقوی از طریق دل به قسمت هایی از این نظام واقف گردد. نظام آفرینش مربوط به انسان طوری است که او می تواند عروج معنوی نموده (یا اینکه جز خدا نبیند) و به شادی وافر دست یابد.

انسان از طریق پندار، گفتار و کردار خویش با محیط اطراف خود (که شامل انسان ها، حیوانات، گیاهان و تمام اجزای تشکیل دهنده ی محیط زیست است) دائماً در تعامل می باشد. چنانچه نتیجه ی این تعامل مفید برای اعضای محیط اطراف او (بویژه انسانها) باشد او امتیاز مثبت کسب می کند و اگر مضر باشد به او امتیاز منفی داده می شود. بالاترین امتیاز مثبت وقتی نصیب انسان می شود که او موثرترین خدمت بی ریا را به نیازمندترین اعضای محیط اطراف خود (بویژه انسانها) همراه با عشق و ریزی بی توقع و پرهیزگاری کامل ارائه دهد. بزرگترین امتیاز منفی نیز به افرادی تعلق می گیرد که با استفاده از ثروت، شهرت و یا قدرت خود (یا امکانات دیگر) از موجودات دیگر (بویژه انسانها) سلب آزادی نموده و آنان را از داشتن آزادی و اختیار محروم می نمایند. افرادی که امتیاز مثبت دریافت کرده همیشه شاد هستند و از سطح سلامتی و طول عمر بیشتر نیز برخوردارند.

* استاد (بازنشسته) دانشگاه صنعتی شریف و عضو پیوسته فرهنگستان علوم

۱. بحث

ادیان امتیازهای مثبت فراوانی برای کارهای خوب انسانها و راه یابی آنان به بهشت (جایی بسیار آرام و شاد) و امتیازات منفی برای کارهای زشت انسانها برای ورود آنان به دوزخ (جایی بسیار دردآور) قائل شده اند.

ادیان اعدادی را برای هر یک از امتیازات مثبت و یا امتیازات منفی ذکر نکرده اند و فقط اشاره ای به کیفیت آنها داشته اند. مثلاً فداکاری برای هدفی مقدس (مانند شهادت حضرت امام حسین(ع) و یاران ایشان در واقعه ی کربلا پاداش و امتیازهای مثبتی برای آنان و امتیازهای منفی و دردناکی (جهنم) را برای مخالفان آنان در نظر گرفته است.

اقامه نماز و انجام سایر عبادات توصیه شده توسط ادیان باعث می شوند که انجام دهنده آنها با راز و نیاز با خداوند از رذائل اخلاقی دوری جسته و فضایل اخلاقی یا ارزشهای انسانی را در خود پرورش دهند و شاد باشند.

۲. مقایسه با مسابقات ورزشی حرفه ای.

تقریباً در تمام مسابقات ورزشی حرفه ای ملاحظه می کنیم که بازیکنان قبل از هر بازی به اصطلاح به نرمش می پردازند تا برای ورزش و مسابقه مورد نظر آماده تر باشند. ورزشکاران حرفه ای حقوق و دستمزد سالیانه دریافت می کنند. این حقوق و دستمزدها بستگی به کارکرد آنها در مسابقه دارد. برای انجام نرمش دستمزدی دریافت نمی کنند.

عبادات پیشنهاد شده در ادیان نیز حالت «نرمش» و آماده تر شدن برای فعالیتهای اصلی هستند. این فعالیتهای در حقیقت همان خدماتی است که می توانند بی ریا به نیازمندترین افراد ارائه شوند. عروج معنوی و شادی وافر و طول عمر بیشتر همراه با سلامتی پاداشی است که خداوند به ارائه دهنده این خدمات خواهد بخشید. این افراد در بهشت اعمال خود به سر می برند و شاد هستند. این افراد خدمات خود را یک انجام وظیفه دانسته و توقعی برای پاداش ندارند. ولی نظام آفرینش خداوندی طوری است که چنین پاداشی به افراد واقعاً خدمتگزار داده می شود. این افراد به جایی رسیده اند که در همه کس و همه چیز خدا را می بینند.

۳. ما چه کنیم؟

با بحث فوق حالا این سوال پیش می آید که ما برای عروج معنوی و شادتر زیستن باید چکار کنیم. پیشنهادات زیر را عرضه می دارم:

۱. تلاش کنیم تا تمام ردائل اخلاقی را از خود زدوده و فضایل اخلاقی و ارزش های انسانی را جایگزین آنها نماییم.
۲. از خداوند تقاضا کنیم که به ما بینشی عطا کند تا دریابیم در هر زمان و مکان موثرترین خدمت بی ریا که می توانیم ارائه دهیم چیست و نیازمندترین افراد (یا سایر اعضای محیط اطرافمان) کدام هستند.
۳. از خداوند تقاضا کنیم که به ما توانایی دهد خدمات خود را کاملاً بی ریا و بدون توقع همراه با عشق و ورزی بی چشمداشت ارائه دهیم.
۴. از خداوند تقاضا کنیم که به ما توانایی عطا کند که در همه چیز و همه کس و همه جا جز او نبینیم و هیچ وقت جز او از کسی چیزی نخواهیم.

۴. مراجع

۱. مهدی بهادری نژاد، دانشگاه زندگی، چاپ پنجم، ۱۳۹۳، انتشارات یزدا، تهران
۲. مهدی بهادری نژاد، شادی و زندگی، چاپ پنجم، ۱۳۹۷، انتشارات مدیسه، تهران
۳. شادیکده پرورش ارزشهای انسانی، www.shadikadeh.com